

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag 2017 van het platform Extra Extra, opgesteld door de directie en goedgekeurd door het bestuur. De jaarcijfers werden door Force Finance administratie gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien.

Het is de statutaire rol van het bestuur de stichting te besturen en de directie te adviseren.

Het bestuur is driemaal bijeen geweest. In deze vergaderingen zijn onder meer de jaarrekening 2016, begroting 2017, het meerjarenprogramma 2018-19, strategieën voor het bestendigen van de organisatie en de structuur van de fondsenwerving aan de orde gekomen. Qua fondsenwerving is in 2017 naast zowel ingezet op projectondersteuning als structurele ondersteuning, die werd aangevraagd bij het Mondriaan Fonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. De directie en het bestuur ontwikkelden daarbij een lange-termijn-visie op de rol van het platform en haar rol in het cultuur- en medialandschap en de samenleving.

Rotterdam

Jelle Bouwhuis, Voorzitter
Alexander Ramselaar, Penningmeester en secretaris
Cathy Jacob

Bestuursverslag 2017

Algemeen

Voor multidisciplinair platform Extra Extra is 2017 een productief en druk jaar geweest, dat in het teken stond van de verdere bestendiging van Extra Extra als cultuurplatform. Het was een jaar van nieuwe ontwikkelingen, waarin werd geïnvesteerd in nieuwe samenwerkingsverbanden met partners, waarbij de ambitie van een constructief terugkerend live publieksprogramma op locatie centraal stond.

Extra Extra is in 2017 uitgegroeid tot een forum waar de wereld van cultuur, academia en journalistiek bij elkaar komen om te signaleren wat er gaande is in de sociaal-culturele wereld. Met een programma dat zich richt op beeldende kunst, cinematografie, design, literatuur en performance kiest Extra Extra voor een model dat naast productie, distributie en reflectie ook een intellectuele verleiding biedt door het ontsluiten van de artistieke praktijk voor het publiek en de dialoog daarvoor te faciliteren.

Activiteiten

Als hét platform voor stadsverhalen blijft Extra Extra ambitieus in het vervullen van een betekenisvolle rol in het culturele veld, zowel nationaal als internationaal. In 2017 werd in het bijzonder aandacht gegeven aan het thematische meerjarenprogramma voor de jaren 2018-19. Daarnaast werden afspraken gemaakt voor een samenwerking op lange termijn met collega instellingen TENT en Theater Rotterdam. Deze samenwerking maakt het mogelijk de komende jaren op locatie van de partners een live publieksprogramma te organiseren, hetgeen de mogelijkheden vergroot voor het presenteren van nieuw werk en het sneller inspelen op actuele gebeurtenissen, evenals het uitzetten van opdrachten en projecten op het gebied van performance, beeldende kunst en reflectie.

Er werden het afgelopen jaar twee edities van het magazine gerealiseerd en wereldwijd gedistribueerd, met talrijke bijdragen van internationale cultuurmakers. De verschillende bijdragen werden ook ontsloten op het online platform extraextramagazine.com, het vrij beschikbaar open online archief met bijdragen van inmiddels 150 auteurs, beeldend kunstenaars, creatieve makers en beschouwers.

In maart werd tijdens een publiek event bij Mediamatic Amsterdam de 8e editie van het Extra Extra magazine gelanceerd. Verschillende connecties uit het netwerk van Extra Extra droegen bij aan het programma. Amstelfilm stelde de film *Staying Vertical* van Alain Guiraudie ter beschikking, die daarmee buiten het festival circuit een première in Nederland beleefde. Kunstenaar en schrijver Richard John Jones droeg bij met een presentatie over de Urbex stad Marseille. Host van de avond was spoken-

word-performer Margo van de Linde. Met een catering van Mediamatic was het een zeer feetselijke avond met een gemiddeld bezoekersaantal van 50 personen.

Tijdens een bezoek aan Rotterdam in juni nodigde de Raad voor Cultuur het platform Extra Extra uit voor een gesprek. Bestuurslid Cathy Jacob en directeur Samira Benlaloua werden hartelijk ontvangen door secretaris Fleur Kortebach, raadslid Lennart Booij en Liesbeth Zoonen. De Raad toonde belangstelling voor het multidisciplinaire programma en de geagendeerde thematiek van Extra Extra, evenals haar wijd verbreide distributienetwerk. In het gesprek werd nader ingegaan op het functioneren van organisaties als Extra Extra en verbeterpunten in de cultuursector waar de Raad een rol in kan spelen.

In november is op het initiatief van bestuurslid Cathy Jacob een besloten expert meeting georganiseerd, waar het voltallige bestuur en directie met twee genodigde experts uit het veld ideeën uitwisselden. Anke Bangma, artistiek leider van TENT Rotterdam, en Harry Hamelink, oprichter en programmeur van Motel Mozaïque, schoven aan bij deze eerste inspirerende avond, waar aan de hand van het meerjarenprogramma de inbedding van platform Extra Extra in de stad Rotterdam werd besproken. Deze pilot-sessie vormde een inspirerende avond en zal in meer structurele vorm gecontinueerd worden.

In 2017 werd het meerjarige artistieke programma voor de jaren 2018 en 2019 opgesteld, dat zich zal wijden het overkoepelende thema *Abjection and Affection* als onderzoeksgebied voor een programma van opdrachten, publicaties, producties, onderzoeksprojecten, rondetafelgesprekken/expert meetings en events. Het thema *Abjection and Affection* is een erkenning dat seksualiteit, sensualiteit, zintuigelijk verlangen en veerkracht nauw verbonden zijn met gemarginaliseerde stedelingen als vluchtelingen, subculturen en individuen die zich uitgestoten voelen, maar deze verworpen positie omarmen en het 'anders leven' uitdragen. De keuze voor dit onderzoeksveld vormt een vervolg op de eerdere Extra Extra programmajnen, 'Overgave' (2014-2015) gebaseerd op de 19e-eeuws romancier Stendhal en het programma 'Liquid Modernity' (2016-2017) gebaseerd op de theorie van socioloog Zygmunt Bauman. Een inspiratiebron voor het thema *Abjection and Affection* is het werk van de Frans-Bulgaarse filosoof Julia Kristeva waaronder *Strangers to Ourselves* (1991) en *Power of Horrors: An Essay on Abjection* (1982). Abjectie is volgens Kristeva een proces van identiteitsvorming: een onbewuste machinerie van een relatie tot een ander. Kristeva gebruikt dit concept om afkeer en verlangen te analyseren en was daarmee de eerste die het begrip toepaste op een culturele analyse. De komende twee jaar zal dit onderzoeksthema een neerslag vinden in zowel de geprinte als online media, als in een uitgebreid publieksprogramma dat gepresenteerd wordt bij TENT en Theater Rotterdam.

Om de focus op het vlak van de letteren en performance kracht bij te zetten werd in 2017 het project *Short Story* opgezet, waarbij 16 schrijfopdrachten aan gerenommeerde en opkomende literaire talenten zijn uitgezet. De auteurs aan wie een opdracht is verleend zijn Maria Barnas, Abdelkader Benali, Oscar van den Boogaard, Daniël Dee, Don Duyns, Marjolijn van Heemstra, Kaweh Modiri, Astrid Roemer, Carmien Michels, Marja Pruis, Alfred Schaffer, Daniel Vis, Maartje Wortel, Alma Mathijssen, Daniël Rovers en Kira Wuck. De selectie auteurs leggen verschillende affiniteiten aan de dag, van absurdisme en erotiek tot ontroering en humor, allen belicht vanuit een verrassend perspectief. De voorgestelde auteurs hebben een stilistisch bijzondere manier van schrijven, hun onderwerpkeuze verhoudt zich op een verbeeldende manier tot de actualiteit. De groep auteurs vindt elkaar in dit project in het evocatieve korte verhaal.

In 2018 zullen deze korte, erotische verhalen van deze auteurs dienen als basis voor een publieksprogramma met voordrachten, inhoudelijke interviews en toneeladaptaties door toneelgroep Urland. De literaire programmering en coördinatie van het letterenprogramma is in handen van literair eindredacteur Fiep van Bodegraven. Naast de versterking van de literaire component van Extra Extra gaf het onderzoeksthema *Abjection and Affection* ook aanleiding de academische pijler van het platform verder uit te breiden met het uitzetten van een tweetal opdrachten voor onderzoeksessays, waarbij academica Agnieszka Piotrowsky en auteur Quin Lattimor een opdracht vanuit hun expertise op het gebied van respectievelijk cinematografie en poëzie cultuuronderzoek te verrichten vanuit een hedendaags, grootstedelijk perspectief. De resultaten hiervan worden in 2018 gepubliceerd in het

magazine en ontsloten in het publieksprogramma.

Prestaties

Met de verschijning van de achtste en negende editie van het magazine in het voor- en najaar, ieder in een oplage van 3.500 exemplaren, presenteerden we 32 visies waarmee we 24 steden belichtten. De bijdragen werden ook online gepubliceerd, terug te vinden in het vrij beschikbare archief. Het online archief telt inmiddels 87 exclusieve werken, hiermee werden maandelijks 3.500 unieke bezoekers bereikt.

De deelname aan verschillende *book fairs*, zowel independent als professioneel, waar Extra Extra gerepresenteerd werd door een van de distributeurs en/of door het Extra Extra team, heeft het publieksbereik vergroot. Extra Extra was het afgelopen jaar te vinden op NY Art Book Fair, New York; WIELS Art Book Fair, Brussel; Unseen, Amsterdam en de Frankfurter Buchmesse, Frankfurt. Aan het netwerk van vaste non-fictie auteurs werden verschillende gerenommeerde journalisten, wetenschappers, beschouwers en literaire auteurs toegevoegd. De basis van Extra Extra is het internationale netwerk van cultuurmakers en hun bijdrage aan het platform. Het netwerk bestaat inmiddels uit 150 personen, allen zijn met een korte biografie vermeld op de website.

Distributeurs

Extra Extra werkte voor de verspreiding van het magazine samen met 4 internationaal georiënteerde distributeurs, ieder met een eigen expertise en netwerk aan verkooppunten – Idea Books, Amsterdam, verspreiding (inter)nationale boekhandel en museumboekhandel – Export Press, Parijs, verspreiding kiosk en newsstands wereldwijd – Antenne Books, Londen, verspreiding kleinschalige verkooppunten wereldwijd – Bruil van der Staaïj, Meppel, internetverkoop. Het magazine was in 2017 verkrijgbaar in meer dan 27 landen, bij 450 verkooppunten.

Fondsenwerving

In 2017 is Extra Extra uitgegroeid tot een organisatie waarvan diverse publieke en private fondsen niet alleen haar professionaliteit en werkwijze erkennen, maar ook de noodzaak en uniciteit van een dergelijk instituut onderstrepen en naar hun eigen achterban uitdragen. Het werven van fondsen vereist een constante aandacht en vormt een vast onderdeel van de bedrijfsvoering. Hiertoe werd het team van Extra Extra in 2017 aangevuld met een externe fondsenwerver, Guus van Engelshoven, die de fondsaanvragen ter ondersteuning van de activiteiten van Extra Extra coördineerde.

De private fondsen het Lira Fonds, het Elise Mathilde Fonds, en het Prins Bernhard Fonds hebben zich gecommitteerd aan financiële ondersteuning voor het platform, en meer specifiek voor het nieuwe publieksprogramma met een focus op de letteren. Daarnaast werden de publieke fondsen Mondriaan Fonds (regeling kunstinitiatieven), Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (projectondersteuning) en Nederlands Letterenfonds (projectfinanciering) succesvol aangeschreven.

Voor de structurele ondersteuning van het platform werden het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (activiteitenprogramma) en het Mondriaanfonds (meerjarenprogramma) aangeschreven. Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie heeft vanuit het activiteitenprogramma een lange-termijn subsidie van één jaar toegekend. Ondanks dat het Mondriaan Fonds de meerwaarde van het programma van Extra Extra onderkende heeft de commissie met het ingediende meerjarenprogramma een negatief advies uitgebracht. Omdat het platform zich niet herkende in de onderbouwing van deze afwijzing heeft Extra Extra tegen dit besluit bezwaar aangetekend, mede ondersteund door steunbetuigingen van Anke Bangma (artistiek leider TENT) en Fatos Ustek (directeur David Roberts Art Foundation). Het Mondriaan Fonds heeft besloten de aanvraag samen met het bezwaarschrift, de steunbetuigingen en aanvullende informatie voor een herbeoordeling voor te leggen aan de commissie.

Extra Extra voelt zich gesteund door de overweldigend positieve reacties vanuit de fondsen en put daar vertrouwen uit voor de toekomst.

Verbreding publieksbereik en samenwerkingen

In 2017 zette de groei van het publiek van Extra Extra verder door, dankzij de internationale oriëntatie, een wereldwijde verspreiding van het magazine en online publicaties, deelname aan internationale *book fairs*, lezingen aan kunstvakonderwijs en gastcolleges aan wetenschappelijke instellingen in Nederland en daarbuiten. De inzet en deelname van stagiaires en vrijwilligers in het werkproces en tijdens events droegen eveneens bij aan een groeiend publieksbereik.

De thema's die Extra Extra agendeert werden gedurende 2017 uitgedragen door het inhoudelijk team, medewerkers, schrijvers, beeldend kunstenaars en andere culturele makers via het magazine, publieksprogramma en de website. Ook (inter)nationaal ontwikkelt Extra Extra een breed netwerk. De directeur is adviseur bij het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, verder is zij betrokken als lid van de selectiecommissie voor een nieuwe directeur bij de Van Eyck Academie, en ontvangt zij met regelmaat uitnodigingen om als spreker of gastdocent op te treden. Hieruit voortvloeiend zijn samenwerkingsprojecten ontstaan met de Gerrit Rietveld academie, Amsterdam, Performa, New York, Lincoln Film Centre, New York en de David Roberts Art Foundation, London. Ook formeert Extra Extra een samenwerkingsverband met theatermakers en performers verbonden aan Theater Rotterdam. Andere leden van het inhoudelijk team zijn verbonden aan instellingen als Witte de With, Showroom MAMA, het Van Alen Instituut in New York en Art Night London.

Samenwerkingen zijn behalve een bruikbaar instrument om het publieksbereik te vergroten een manier om vanuit een gedeelde maatschappelijke visie een krachtige positie in te nemen en vanuit de cultuur relevante ontwikkelingen te duiden en agenderen. In groter verband ontwikkelde Extra Extra in 2017 structureel samenwerkingsverband met twee andere culturele instellingen, TENT Rotterdam en Theater Rotterdam. De samenwerkingen krijgen op praktisch en artistiek inhoudelijk gebied vorm, waarbij de signatuur van Extra Extra herkenbaar blijft. Het initiatief tot het formuleren van een nieuw vocabulaire voor de sensuele stad in samenwerking met TENT en Theater Rotterdam is een gedeelde ambitie, georganiseerd door Extra Extra. Met haar onderscheidende expertise en signatuur vormt Extra Extra voor hen hierbij een belangrijke partner in het faciliteren van dit debat. Dit samenwerkingsverband resulteert in 2018 in een fysiek publieksprogramma rond het thema *Abjection and Affection*. De instellingen worden vertegenwoordigd door Anke Bangma (TENT), Samira Ben Laloua (Extra Extra) en Hajo Doorn (Theater Rotterdam). De partners komen vijf keer per jaar bij elkaar om het publieksprogramma te bespreken en te evalueren.

Back office

Extra Extra is een kleine, flexibele instelling. Het inhoudelijk team heeft expertise op ten minste één van de cultuur- en interessevelden van Extra Extra: beeldende kunst, design, film, literatuur. Het inhoudelijk team vormt met haar netwerk een keur aan vooruitstrevende schrijvers, kunstenaars, fotografen en denkers. Nieuwe rubrieken en projecten worden in klein comité uitgewerkt en waar mogelijk worden co-producenten en co-financiers gezocht. Naast het inhoudelijk team is er een kring aan scouts wonend en werkend vanuit verschillende internationale stadsharten. Zij zijn onze ogen en oren ter plekke op locatie en belangrijke in het signaleren van nieuwe ontwikkelingen hun contacten zijn aanvullend op die van het Extra Extra netwerk.

Het Extra Extra team is als volgt georganiseerd. De directeur werkt fulltime, alle andere medewerkers parttime. Het team bestaat uit een managing editor, die het aanspreekpunt is voor het inhoudelijk team en schrijvers, fotografen en kunstenaars, de schrijfoverdrachten uitzet en de deadlines bewaakt. Een free lance producent organiseert en coördineert de events. Een content manager verzorgt de digitale uploads. Extern wordt administratiekantoor Force Finance ingehuurd voor het opstellen van de jaarrekening.

De inhoudelijke redactie van Extra Extra werd in 2017 gecontinueerd ten opzichte van het voorgaande jaar en bestond uit Samira Benlaloua, Paul Dallas, Nathalie Hartjes, Natasha Hoare, David van der Leer en Adam Kleinman, een team dat genereus hun kennis en verrassende inzichten heeft gedeeld. Het redactioneel team van Extra Extra werd uitgebreid met een nieuw inhoudelijke redacteur/curator, Fatos Ustek, en met literaire redacteur Fiep van Bodegom. De back office werd versterkt door stagiaire Julia

Lovas, student van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Managing editor Gritta Ewald heeft vanwege een nieuwe baan haar functie neergelegd, de functie van managing editor is overgedragen aan Justine Gensse, die eerder als stagiaire bij Extra Extra werkzaam was. Judith Couvee heeft vanwege familieomstandigheden haar werkzaamheden tijdelijk beëindigd, zij blijft betrokken bij Extra Extra en zal in 2018 haar werkzaamheden hervatten.

Marketing en Communicatie

Extra Extra heeft een uitgebreid en uitgewerkt marketingbeleid. Door het uitbrengen van een nieuwsbrief, de tweewekelijkse upload van nieuwe content op ons eigen digitale kanaal en een sterke integratie van sociale media in onze communicatie creëren we zoveel mogelijk *buzz* in de aanloop van onze presentaties en toevoegingen aan de website.

Inzet van de marketing is een zo hoog mogelijk resultaat met het meest efficiënte gebruik van het bescheiden marketingbudget. Dat neemt niet weg dat we streven naar een gerichte en effectieve manier van communiceren met het publiek van het platform. De communicatie bestond uit zowel online als print middelen. Voor de presentatie en promotie van de werken en activiteiten werd optimaal gebruik gemaakt van de eigen kanalen van Extra Extra – online platform, nieuwsbrief, social media – via belrondes werd de pers op de hoogte gebracht. In de aanloop van events werd samengewerkt met de partnerorganisaties, met op maat ontwikkelde en ontworpen publiekscommunicatie. Hun promotiekanalen en marketingmiddelen werden ingezet voor het bereiken van een breed publiek. Daarnaast namen de betrokken makers hun eigen netwerk mee. Mediapartners Frieze Art Fair London/New York en Subbacultcha waren belangrijk bij het delen van online content. Artikelen over Extra Extra verschenen o.a. in Grazia, France; Eye magazine, New York en op talrijke blogs.

Social media

Bewezen is dat publiciteit via sociale media daadwerkelijk effect heeft, een groot deel van de bezoekers – zo'n 30% – komt via links op sociale media op de website. Naast de tweewekelijkse uploads van nieuwe, niet eerder gepubliceerde content, vestigde Extra Extra via Facebook de aandacht op archiefmateriaal, samenwerkingen, events van personen uit het netwerk en collega instellingen en werden bijzondere verkooppunten wereldwijd uitgelicht. Met het vijf keer per week plaatsen van een nieuwe post met link naar de Extra Extra website werd *traffic* gegenereerd. Via Instagram werden portfolio's getoond en stond elke week een beeldend kunstenaar uit het netwerk van Extra Extra centraal in een serie van drie uploads. Daarnaast kon Extra Extra middels dit kanaal op een interessante manier een inkijkje in de nieuwste editie van het magazine geven.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief van Extra Extra informeert het publiek op maat over de activiteiten. Het aanmeldingsformulier is te vinden op de website van Extra Extra. Direct mailings werden ingezet om de potentiële bezoeker te informeren en te prikkelen het platform of event te bezoeken. In 2017 zijn 5 nieuwsbrieven verzonden, naar een adresbestand van 2.000 contacten. Het aantal inschrijvingen nam wekelijks toe, er waren weinig tot geen uitschrijvingen. Een functioneel CRM-systeem (customer relationship management) stelde Extra Extra in staat het effect van de nieuwsbrief te meten. Daarnaast kunnen via dit systeem de bezoekers van de website geteld worden, naar interesse gemeten en houdt het bij hoe vaak verschillende onderdelen aangeklikt worden. Het aantal unieke bezoekers van de website is sinds de lancering toegenomen met 200%, waarvan zo'n 30% terugkerend was en 70% nieuw; het aantal paginaweergaven is gestegen met 360%; de gemiddelde sessieduur was ruim 2,5 minuut. De verschillende bijdragen (interviews, korte verhalen, portfolio's etc.) gegroepeerd per stad onder de header *Talk of Town* is een populair onderdeel. Bijdragen die op sociale media zijn uitgelicht krijgen een extra impuls, wat betreft weergaven. Na binnenkomst op de website werd voornamelijk doorgeklikt naar de muziek playlists, naar A-Z (korte biografieën van alle betrokkenen bij Extra Extra) en naar een overzicht van alle voorgaande uitgaven van het magazine met een link naar een bestelformulier. Het CRM-systeem gaf ook inzicht in de geografische locatie van het publiek, hieruit blijkt dat het online platform wereldwijd bezoek trok. Extra Extra zette met haar communicatie in om grensoverschrijdende cultuuruitingen inzichtelijk aan te bieden.

Tot slot

Extra Extra kijkt met trots terug op de in 2017 behaalde resultaten, inhoudelijke en qua bedrijfsvoering. het platform bewijst dat het met haar op diversiteit gerichte agenda mogelijk is een uitdagende en inclusieve programmering te ontwikkelen. We blijven doen waar we goed in zijn; ruimte bieden in de queste naar de internationale taal van de zachte stad. Ook blijven we ons onverminderd in te zetten een reflectie te bieden op de sensualiteit van de stad: de stad als levend, ademend, sensitief organisme in onze hedendaagse actualiteit. Tegenover de hardheid van polarisatie, segregatie, luchtvervuiling en beton stelt Extra Extra de sensualiteit centraal als de essentie van dé internationale taal van de sociale omgang van vandaag. We presenteren uitdagende werken en bieden een podium aan culturele makers van verschillende disciplines.